

Skaidrojošs paziņojums par tādu preču izcelsmes norādi, ko ieved no Izraēlas kopš 1967. gada jūnija okupētajām teritorijām

(2015/C 375/05)

(1) Eiropas Savienība saskaņā ar starptautisko tiesību normām neatzīst Izraēlas suverēno varu Izraēlas kopš 1967. gada jūnija okupētajās teritorijās, proti, Golānas augstienēs, Gazas joslā un Rietumkrastā, ieskaitot Austrumjeruzalemi, un neuzskata, ka tās ietilpst Izraēlas teritorijā⁽¹⁾, neatkarīgi no to tiesiskā statusa saskaņā ar Izraēlas tiesību aktiem⁽²⁾. Savienība ir skaidri paziņojusi, ka tā atzīs tikai tās izmaiņas līdz 1967. gadam noteiktajās robežās, par kurām vienojušās Tuvo Austrumu Miera Procesa (TAMP) abas puses⁽³⁾.

(2) Par spēkā esošo Savienības tiesību aktu par produktu izcelsmes norādes piemērošanu produktiem, kuru izcelsme ir Izraēlas okupētajās teritorijās, piemērošanu ir sniegti paziņojumi vai vadlīnijas, ko pieņēmušas vairāku dalībvalstu attiecīgās iestādes. Patērētājiem, ekonomikas dalībniekiem un valsts iestādēm tiešām ir vajadzīga skaidrība attiecībā uz spēkā esošajiem Savienības tiesību aktiem par tādu produktu izcelsmes informāciju, kurus ieved no Izraēlas okupētajām teritorijām⁽⁴⁾. Mērķis ir arī nodrošināt, lai tiktu ievērotas Savienības nostājas un saistības saskaņā ar starptautisko tiesību normām par to, ka Savienība neatzīst Izraēlas suverēno varu Izraēlas kopš 1967. gada jūnija okupētajās teritorijās. Šā paziņojuma mērķis ir arī saglabāt atvērtu un vienmērīgu tirdzniecību, tas nekavē tirdzniecības plūsmas un nebūtu uzskatāms par tādu, kas tās kavē.

(3) Šis paziņojums nerada jaunus normatīvus noteikumus. Lai gan šis paziņojums atspoguļo to, kā Komisija izprot attiecīgos Savienības tiesību aktus, attiecīgo noteikumu izpilde joprojām primāri ir dalībvalstu atbildības joma. Saskaņā ar judikatūru, lai gan sankciju izvēle paliek dalībvalstu kompetencē, tām ir jānodrošina, lai sankcijas par Savienības tiesību aktu noteikumu pārkāpumiem būtu efektīvas, samērīgas un preventīvas⁽⁵⁾. Komisija, kuras pienākums ir nodrošināt Līgumu noteikumu izpildi, nodrošina šo dalībvalstu pienākumu ievērošanu, vajadzības gadījumā sākot pienākumu neizpildes procedūru. Šis paziņojums neskar citas prasības, kuras ir noteiktas saskaņā ar Savienības tiesību aktiem, un interpretāciju, ko varētu sniegt Tiesa.

⁽¹⁾ Skatīt lietu C-386/08 *Brita* (Krājums 2010, I-1289. lpp., 47. un 53. punkts).

⁽²⁾ Saskaņā ar Izraēlas tiesību aktiem Austrumjeruzalemi un Golānas augstienes ir anektējusi Izraēlas valsts, bet Rietumkrasts ir minēts kā "teritorijas".

⁽³⁾ Skatīt *inter alia* Ārlietu padomes secinājumus par TAMP, kas pieņemti 2012. gada 14. maijā, 2012. gada 10. decembrī un 2004. gada 17. novembrī.

⁽⁴⁾ Šajā paziņojumā sniegtais skaidrojums par to, ko ietver izcelsmes informācija, saskaņā ar Savienības tiesību aktiem tiks piemērots visiem turpmākajiem noteikumiem ar līdzīgu saturu kā noteikumiem, kuri ir spēkā pašlaik un uz kuriem attiecas šis paziņojums.

⁽⁵⁾ Skatīt, *inter alia*, lietu 68/88 *Commission v Greece* (*Recueil* 1989, 2965. lpp., 23. un 24. punkts); lietu C-326/88 *Hansen* (*Recueil* 1990, I-2911. lpp., 17. punkts); apvienotās lietas C-387/02, C-391/02 un C-403/02 *Berlusconi and Others* (*Recueil* 2005, I-3565. lpp., 65. punkts).

(4) Vairāki Savienības tiesību akti pašlaik paredz attiecīgā produkta izcelsmes obligātu norādīšanu. Šī prasība nereti attiecas uz nosaukumu “izcelsmes valsts”⁽⁶⁾, taču attiecībā uz pārtiku dažkārt izmanto arī citus apzīmējumus, piemēram, “izcelsmes vieta”⁽⁷⁾. Ievērojot jebkādos īpašos noteikumus, kuri ir pretrunā attiecīgajiem Savienības tiesību aktu noteikumiem, izcelsmes valsts pārtikai principā tiks noteikta, pamatojoties uz Savienības muitas tiesību aktos paredzētajiem nepreferenciālas izcelsmes noteikumiem⁽⁸⁾.

(5) Ja Savienības tiesību aktos skaidri tiek prasīts norādīt attiecīgā produkta izcelsmi, norādei ir jābūt pareizai un tādai, kas nemaldina patērētāju.

(6) Gadījumos, kad izcelsmes norādīšana nav obligāta, ja izcelsme ir norādīta brīvprātīgi, informācijai ir jābūt pareizai un tādai, kas nemaldina patērētāju⁽⁹⁾.

(7) Tā kā saskaņā ar starptautisko tiesību normām Golānas augstienes un Rietumkrasts (ieskaitot Austrumjeruzalemi)⁽¹⁰⁾ neietilpst Izraēlas teritorijā, tiek uzskatīts, ka norāde “Produkts no Izraēlas”⁽¹¹⁾ ir nepareiza un maldinoša atsauces minēto tiesību aktu nozīmē.

(8) Ja izcelsme ir jānorāda obligāti, būs jāizmanto cits apzīmējums, kurā ir ņemts vērā minēto teritoriju visbiežāk zināmais nosaukums.

(9) Norāde, kas nemaldinātu par ģeogrāfisko izcelsmi un vienlaikus atbilstu starptautiskajai praksei, attiecībā uz produktiem no Palestīnas⁽¹²⁾, kuru izcelsme nav no apmetnēm, varētu būt “produkts no Rietumkrasta (palestīniešu produkts)”⁽¹³⁾, “produkts no Gazas joslas” vai “produkts no Palestīnas”.

⁽⁶⁾ Skatīt, piemēram, **attiecībā uz kosmētiku**: Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1223/2009 (2009. gada 30. novembris) par kosmētikas līdzekļiem 19. panta 1. punkta a) apakšpunktu, (OV L 342, 22.12.2009., 59. lpp.); **attiecībā uz svaigiem augļiem un dārzeņiem**: Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1308/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko izveido lauksaimniecības produktu tirgu kopīgu organizāciju un atceļ Padomes Regulas (EEK) Nr. 922/72, (EEK) Nr. 234/79, (EK) Nr. 1037/2001 un (EK) Nr. 1234/2007 (OV L 347, 20.12.2013., 671. lpp.), un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 543/2011 (2011. gada 7. jūnijs), ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 1234/2007 piemērošanai attiecībā uz augļu un dārzeņu un pārstrādātu augļu un dārzeņu nozari, 6. pantu un I pielikuma A daļas 4. punkta B. apakšpunktu (OV L 157, 15.6.2011., 1. lpp.); **attiecībā uz zivīm**: Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1379/2013 (2013. gada 11. decembris) par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1184/2006 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 (OV L 354, 28.12.2013., 1. lpp.); **attiecībā uz vīnu**: Komisijas Regulas (ES) Nr. 1308/2013 119. panta 1. punkta e) apakšpunktu un Komisijas Regulas (EK) Nr. 607/2009 (2009. gada 14. jūlijs), ar ko paredz konkrētus sīki izstrādātus noteikumus Padomes Regulas (EK) Nr. 479/2008 piemērošanai attiecībā uz aizsargātiem cilmes vietas nosaukumiem un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm, tradicionālajiem apzīmējumiem, konkrētu vīna nozares produktu marķēšanu un noformēšanu, 55. pantu (OV L 193, 24.7.2009., 60. lpp.); **attiecībā uz medu**: Padomes Direktīvas 2001/110/EK (2001. gada 20. decembris), kas attiecas uz medu, 2. panta 4. punktu (OV L 10, 12.1.2002., 47. lpp.); **attiecībā uz olīveļļu**: Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 29/2012 (2012. gada 13. janvāris) par olīveļļas tirdzniecības standartiem 4. pantu (OV L 12, 14.1.2012., 14. lpp.); **attiecībā uz liellopu un teļa gaļu**: Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 1760/2000 (2000. gada 17. jūlijs), ar ko izveido liellopu identifikācijas un reģistrācijas sistēmu un paredz liellopu gaļas un liellopu gaļas produktu marķēšanu, kā arī atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 820/97, 13.–15. pantu (OV L 204, 11.8.2000., 1. lpp.); **attiecībā uz fasētu mājputnu gaļu no trešām valstīm**: Komisijas Regulas (EK) Nr. 543/2008 (2008. gada 16. jūnijs) par kārtību, kādā piemērojama Padomes Regula (EK) Nr. 1234/2007 attiecībā uz mājputnu gaļas tirdzniecības standartiem, 5. pantu (OV L 157, 17.6.2008., 46. lpp.); **attiecībā uz svaigu, atdzesētu un saldētu cūkgaļu, aitū, kazu un mājputnu gaļu**: Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu XI pielikumu (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.), un Komisijas Īstenošanas regulas (ES) Nr. 1337/2013 (2013. gada 13. decembris), ar ko paredz noteikumus par to, kā piemērot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1169/2011 attiecībā uz izcelsmes vietas norādīšanu svaigai, atdzesētai un saldētai cūkgaļai, aitū, kazu un mājputnu gaļai, 5.–8. pantu (OV L 335, 14.12.2013., 19. lpp.).

⁽⁷⁾ Regulas (ES) Nr. 1169/2011 2. panta 2. punkta g) apakšpunkts un 26. pants.

⁽⁸⁾ Regulas (ES) Nr. 1169/2011 33. apsvēruma un 2. panta 3. apakšpunkts.

⁽⁹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK (2005. gada 11. maijs), kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 2006/2004 (“Negodīgas komercprakses direktīva”), 6. panta 1. punkts (OV L 149, 11.6.2005., 22. lpp.), kurā kā viens no elementiem, kas var izraisīt maldinošu komercpraksi, ir minēta arī “ģeogrāfiskā vai komerciālā izcelsme”, un Regulas (ES) Nr. 1169/2011 26. panta 3. punkts un 36. pants.

⁽¹⁰⁾ Gazas joslā kopš 2005. gada nav bijis izraēliešu apmetņu.

⁽¹¹⁾ Vai ar minēto salīdzināmi apzīmējumi, piemēram, “kura izcelsme ir ..”, “.. produkts” vai “ražots ..”, kas arī varētu būt lietots attiecīgajā kontekstā.

⁽¹²⁾ Šo apzīmējumu neuzskata par Palestīnas valsts atzīšanu, un tas neskar dalībvalstu individuālo nostāju šajā jautājumā.

⁽¹³⁾ Vajadzības gadījumā minot arī Austrumjeruzalemi.

(10) Produktiem no Rietumkrasta vai Golānas augstienēm, kuru izcelsme ir apmetnēs, nebūtu pieņemama norāde, kurā minēts tikai “produkts no Golānas augstienēm” vai “produkts no Rietumkrasta”. Pat ja šāda norāde apzīmētu plašāku produkta izcelsmes zonu vai teritoriju, papildu ģeogrāfiskās informācijas neminēšana, ka produkts ir no izraēliešu apmetnēm, maldinātu patērētāju par šā produkta patieso izcelsmi. Šādos gadījumos iekavās ir jāpievieno, piemēram, apzīmējums “no izraēliešu apmetnes” vai tamlīdzīgs apzīmējums. Tāpēc varētu izmantot tāds apzīmējumus kā “produkts no Golānas augstienēm (no izraēliešu apmetnes)” vai “produkts no Rietumkrasta (no izraēliešu apmetnes)”.

(11) Katrā ziņā saskaņā ar Savienības patērētāju aizsardzības tiesību aktiem izcelsme ir jānorāda obligāti gadījumos, kad attiecībā uz pārtiku šīs informācijas neminēšana maldinātu patērētāju par produkta patieso izcelsmi⁽¹⁴⁾, un attiecībā uz visām citām precēm gadījumos, kad netiek minēta informācija, kas attiecīgajā kontekstā ir būtiska uz informāciju balstīta lēmuma pieņemšanai par to, vai veikt darījumu, un tādējādi pamudina vai var pamudināt vidusmēra patērētāju pieņemt lēmumu veikt darījumu, ko šis patērētājs citādi nebūtu pieņēmis⁽¹⁵⁾. Šādos gadījumos būtu jāizmanto iepriekšējā punktā minētie piemēri.

(12) Ekonomikas dalībniekiem nereti ir pieejama dažāda informācija par izcelsmi⁽¹⁶⁾. Daudzos gadījumos informāciju par produkta izcelsmi var atrast muitas dokumentos. Ja produktiem, kad tos importē, piemēro preferenciālo režīmu, tiem būs pievienots preferenciālas izcelsmes apliecinājums, ko izdekušas Izraēlas⁽¹⁷⁾ vai Palestīnas iestādes⁽¹⁸⁾. Norāde par produktu izcelsmi var būt sniegta citos dokumentos, piemēram, rēķinos, piegādes pavadzīmēs un pārvadājuma dokumentos. Ja informācija nav uzreiz pieejama pievienotajos dokumentos, ekonomikas dalībnieki var pieprasīt informāciju par izcelsmi tieši no saviem piegādātājiem vai importētājiem.

⁽¹⁴⁾ Regulas (ES) Nr. 1169/2011 26. panta 2. punkta a) apakšpunkts un 3. punkts.

⁽¹⁵⁾ Direktīvas 2005/29/EK 7. panta 1. punkts.

⁽¹⁶⁾ Skatīt, piemēram, attiecībā uz pārtiku par mazumtirgotāju un viņu piegādātāju attiecībām Regulas (ES) Nr. 1169/2011 8. pantu.

⁽¹⁷⁾ Par šo punktu skatīt Paziņojumu importētājiem – imports no Izraēlas uz ES (OV C 232, 3.8.2012., 5. lpp.).

⁽¹⁸⁾ Uz vairākiem produktiem, ko ievēd no Rietumkrasta, Gazas joslas un Austrumjeruzalemes, attiecas Eiropas un Vidusjūras reģiona Pagaidu asociācijas līgums par tirdzniecību un sadarbību starp Eiropas Kopien, no vienas puses, un Palestīnas Atbrīvošanas organizāciju (PAO) Jordānas Rietumkrasta un Gazas joslas Palestīniešu pārvaldes vajadzībām, no otras puses, kas parakstīts Briselē 1997. gada 24. februārī (OV L 187, 16.7.1997., 3. lpp.).